ՄԱՍԻՍ

ՀԱՆԴԷՍ ԱԶԳԱՑԻՆ

Բաղդ հրատարակիւր շրջանը 32 օրինակ է։
Հասցեագրելու տեղի Վ՝ Պոլիս, Նուռուֆենան խան վարի յարկ թիւ 7։
Գործ երբոպիք բնդրից ժամբը առևտրին վրայ է։

Յորանին գինը թղթադրամ գանձիան կանխիկ 100
Վճկ թիւը » 2
Թանաքեան տուր » 3
Գնվճար հասնելու չընդունիւր։

Թիւ 606 Ա. ՏԱՐԻ ՇՐՋԱՆ Ա՛Ր. **1878** 22 ՕՈՒԼԻՍ ՇԱԲԱԹ

ԽՆԴԻՐ ԱԶԳԱՑԻՆ

Ինչիւր մը, որոյ մէջ մտնալը և անկէ ճակատագրաց քաղաքեանաւք դուրս ելնելը շատ գժուար բան է. խնդրոյն ճշմարտութիւնը յերևան հանելս, այս խնդրոյն համար աշխատողները ամէն կերպով նեղեցուցէս և բարկացուցէս օդնողները կը վիրաւորվի, վասն զի անոնք շատ աշխատած և հոգնած ու նեղեցած ալ օդնութիւն ըրած ըլլալուընին կուզին իրենց աշխատութեանց և գրասանցը արդասիքը տեսնել և գոհ ըլլալ. եթէ խեղաթիւրելով խօսիս և գրես այս ալ մնաքուարտի և խոճանանքի ու սկզբան առը մարդու գործ չէ, կուզինք այս կէտին վրայ երկարօրէն խօսիլ և գրել, և գործն ալ կը վերջենէ և արժանի խոկ ալ է, բայց տակաւին խնդրոյն ամէն պարագաները և թղթերը ձեռքերնիս չունենալով կատարեալ բան մը չենք կրնար ըսել այսօր, այսու ամենայնիւ երէկ ուսան Աղգ. ժողովին մէջ երկատասան երեսփոխանաց հարցմանը Ս. Պատրիարքին կոչմէ արուած պատասխանին մէջ բաւական խօսքեր կային որ կապացուցանէին մեր մինչև հիմա յայտնած կարծիքը, թէ պետեւ վարպետութեամբ գրուած, և երեսփոխան մը համոզական կերպով բնմէն արտասանեց թէ այս խնդրոյն մէջ ծայրէ ի ծայր խաբեութիւն ըլլալ կը կարծուի և թէ բարձրատիճան եկեղեցականք բարեմտութեար գործիք եղած են։

Մեր կարծիքը՝ թերթերնիս ընթերցողներն ամենը այնչափ հակառակ երևցած է որ սկսեր են մեղ դէմ սաստիկ ոտնակիլ և զայրանալ և մինչև իսկ մեր թերթին բաժանորդագրութիւնն հրաժարիլ, կարծեաց պատասխանը յարդելով իրաւունք չենք տուեր ամենը դէմ նեղանալու. լա դիտելով որ ազ-

գային գործոց հետաւ չատ բիչ մարդիկ կան, որ ազդային կեանքը ազէկ տեսած են և ինչ՚ն է որ ազդային գործերը այսպիսի ընթացք կը բռնեն գիտեն, որք նախ չատ յուսալից և ուրախալուր են և ետքը կսկիծ տախտակոտնակաւ յոյսերն ու ուրախութիւնները նուաճել, թայց ան ալ կայ որ բոլորովին չեն ազդուիր, Ոմանք կը կարծեն թէ այս բոլոր երևոյթներուն պատճառ ազդային հիմնադրութեան դիւանագիտութիւնն է, որ ազդին չահերը խոտորիք կերպով անոնց ձեռքը մէջ, մինչև անգամ այնպէս կը կարծեն օտարազգիք նաև, որոյ յայտնի ապացոյց կը բերուի Գ, Պրայսի ան Գ, Բալկրաւվ ըլլած ընդդիմադրութիւնը, որուն մէջ ան առջերը կը կոտրեցանք

Զգիտեմ ինչի (Գ, Բալկրաւվ) արդեօք թէ տաւակի կարգ անցած է Բ, Դրան Հայ և Ծայն պատմանալարներուն Գրիմատնակայ ժողովրդոց չահերին տակի Բ, Դրան չահուցը նորատատաւար ընթացք և վարմունք մը բռնած ըլլալին, և Ցանկաց չահը նոյն խոկ առճկը նորին տակի մնացածներին,

Գրչատի որ օտարազգիք և մենք ոմանք այնպէս կարծեն թէ մեր հիմնադրութեան դիւանագիտութիւնն է որ գործերը այսպէս կընթանան, բայց յայտնապէս կըսանք թէ ոչինչ գործերն իրօք անոնց ձեռքով կերչ ընթացքի մէջ մտան, անոնք դիւանագէտ չեն և երբեք այդ ուսման վրայ հմտութիւն չունին, վասն զի անոնք իրապէս ազգերնին կը սիրեն և այդ մասին ամենուն տարակոյս չը կայ, և այս ըրածնին ար ազգ ուրացութիւն կերևայ, երբեք չատատախտանքը դիւանագիտութեան, Դիւանագիտութիւնը «երկու իրարու հակառակ երեցած չահերը հաշտեցնելով գործ տեսնողն է երկու կողմերն ալ գոհ ընելով»

Այս չարիքս վասն զի դիտերը այցելելով ուսեալ հոն գտնուած Ազգ, վարժարանաց վրայ տեղեկութիւն ժ՚ուսնալ,

Մտիայն մեծ յուզմունք երբ իմացանք թէ Գանաիլին, Գլատեր դիտերի - Խոհեմական եչնի դիտի վարժարանները փակուած են և աշակերտք անխնամ մնալով թափառական կը շրջին,

Ի սկզբան այնպէս կարծեցինք որ թերևս վազումնի պատճառաւ փակուած ըլլան, բայց ի վերջոյ առաջեցինք իմացանք որ ատոր պատճառը ոչ այլ ինչ էր եթէ ոչ չկրնալ դիւցազուց անհոգութիւնը,

Երբ Մայրաքաղաքիս մէկ ժամ հետաւորութիւն ունեցող վարժարանները այսպէս փակուած և անխնամ մնան ալ ինչ կոպտանք դաւառաց վարժարանները։ Ամօթ է մեզ և մեծ ամօթ՝ երբ մեր քովիկն տակը գտնուած նախնական կրթարանները գոնէ բաց պահել չենք կարող, ալ ինչ ազգային կըսենք ուրեմն ։

Ծիշտ դիւղացւոց այս անհոգութիւնն ու անտարբերութիւնը չկրնար իսկոյն դատապարտելի է և բնաւ արդարանալու կողմ մը չունի, վասն զի մէկ ատենի գնուած Բ, Հետարի պէս դիւղ մը որ մեծաւ մասամբ ձկնորսներէ կը բաղկանայ, այնպիսի քարտկարգ և յառաջադէմ վարժարան մ՚ունի՝ որ առանց չափազանցելու կրնանք բսել թէ գոլ սոյն վարժարանաց անդամ օրինակ կը համարուի ։

Գոհանալիս տեսանք չկրնալ վարժարանին ներքին բարեկարգութիւնը և աշակերտաց ըրած դգալի յառաջադիմութիւնը, որանք արդարև մեծ ազատ կը ընծան իրենց գաստատուց և վարժապետին Տ՚ Հօրէն Մեծ, Սէֆերեան Մ, Բառնիկ էֆ, ի, որոյ մատուցած ջանքն ու խնամքը արդարև գոհունեան արժանի է ։

Ծիշտ վարժարանին մէջ կատարելա-

Հայ. Գաղղ. Անգլ*. Յահկ. Գաւառ. Թուագ. Աշխարհ և այլն։

Անհրաժ. է ըսել թէ այս տեսակ վարժարան մը ոչ միայն քաղաքակրթեան և օգնութեան արժանի է։ Ինչպէսզի թէ տակից յառաջ չտա մը բարեկարգ անձինք յիշեալ վարժարանին նիւթապէս կը նպաստեն եղեր։

Սահման դժ ապրուստը այժմ երկու հոգի մեզի կը ջարդեցնէ ինչպէս նախ տարեկան հաշիւը 450 ոսկի դրչ. վճարելով, որք են Աճեան. Ս. Գաւրիլոյեան Հայրն և աղգատեր Հայ վաճառականի մը, Ուստի կը յորդորենք զանազանեալ ազգայինս որ իւրեանց նիւթական և բարոյական ձեռնտուութեան քաղաքեր ու պաշտպան կանգնեին յիշեալ բարեհամբաւ վարժարանին։

Յիշեալ վարժարանին աշակերտք խնդրած են մեզմէ ծանուցանել Ազգ. ուսումնասէր ազգայից թէ ուրկէնի հնարաւորութիւն և ջանասիրութիւն առնեն գրանց պէտք ունենալով՝ ո՛վ որ բարեհաճի յիշեալ վարժարանին նուիրել սոյն երկու գիրքը մեծ բարերարութիւն մ'ըրած պիտի ըլլայ և հեռուտէս խրեանց անձնական երախտիքը պիտի վայելէ։

ԽՆԱՅՈՒՈՂՈՒԹԻՒՆ ՇԱՏԻՐ ՇԻՔԼԻՒ ՏԵՂ ՋԵՆ ԿԱՂԱՍ

Գալոց առնէն պզտիկ մեծի դպրատանց Հոդաբարձութիւնք՝ որ ամէն ամիս 1000 — 1200 դրչ դպրոցի ծախս կրնան ատուէ ատի կամ երկու տարի հետ մը տարեկան հանդիսաւոր քննութիւններ կընան, յորդորաց վիճակաւ կամ մնաղուտ նամակներով Ազգէն և այլեն ուսումնականներուն խնդիր կուտան, որպէս զի նորա դան քննութեանց ներկայ գտնուին, աշակերտներուն տարեցները տեսնեն, լսեն, յետ այնորիկ իրենց դոհունակութիւնը տարածեն ի յայտնի։

Մեր խաղխալի դպրոցին Հոդաբարձութեան դիւանատ անդամք, որք ամէն ամիս դպրատանց հասնալ 6000—6500 դրչ ծախս կընեն, սիրտ չեն ընար աշակերտաց տարեկան հաշուքներնուն ընել տալով՝ իրենց աշխատութեանց արդիւնքն ձգելի և դիւրացուց յուսնելու և անոնցմէ շնորհակալիքներ ընդունելու, որոց սիրելի ծնարաւ են։ Այլ եռամեայ անուամբ և իրենք իրենց դոլանի քննութիւններ և յետ այնորիկ ծնողներն ևս խրախուսելու համար վարժարանին արտօք անօրէնութիւններ ընելը բաւ կը համարին։

Ներկայիս վարժարանիս տեսչութեան յորդոյ Աթանասիոսեան է։ Արտակոն. որ բաւական տարիներէ ի վեր դպրոցս կը վարէ և միշտ նոյն ջանասիրութեամբ կը վարէ զայն։ Ուսումնական տարիներ ի վեր ուսուցչական կարգը կը կազմեն Ա. Ա. Ա.

ւուրց և փոխէ Լեւոնին մեծութեան վրայօք բան մը անդամ Ա. էֆ.ի գիտցուելիքնէ հեռաց են, սակայն յաջորդ էֆէնտին միշտ անոնց քովին խնդացած է։

Վերդիվերակալ էֆէնտին կարելի է իր պաշտօնին բերմանէքէն, միշտ մարդու մը ապրուստին համար, ի միւսոց բաղմաց գործ կը փնտռէ. անոր համար երբ կը տեսնէ որ երկոտղ տունակ մը գրկուս, պարզ չարագրութիւն մը ընելու անվարժ և անկարող աշակերտք, առանց Ընդհ. Պզտց պատմութիւն դիտնալու (զոր հազարագիւտութիւնը պատահեցաց ուսուցանել չուտր) կենցին աղաստութեան, հաստատութեան, աշխատութեան և շատ մը ուրիշներու վրայօք յօդուածներ գրելու համար պարապ ժամանակ կանցնին. անտարբեր աչօք և առանց զարմանալու կը նկատուին, կըսուի թէ այդ խեղճ պատանիներուն իրենց այդ յետադէմ վիճակին մէջ տրամաբանութիւն ևս սկսուած է ուղեր. խնդիրը հոգ չէ, հիմայ ըլլայ որ քիչ օրէն ալ ներքնոտին սկսին. բայց ուսանողաց չարագրութիւն ընելու, դիրքեր կարդալու համար ժամանակ անցնելը պէտք բան է կըսուի ուղեր։ Աւոր ալ եթէ չենք սխալիր. քահանի խնդրով, հակայն մնծութեամբ, հաստատութիւն կըսուի։

Կան նաև դատաստք, որ արձանագրութեան առարկայ մէջ, ուղիղ չատ բացակայութիւն ունենալնուն համար ամբաչէք կառնեն քան թէ դպրոցականաց դիտութիւն տվրեցը. նկրնուն համար։ Աւոնց նկատմամբ ուրիշ բան չենք կրնար ըսել. եթէ ոչ քան յաջորդ Ա. էֆ.ի դրութեան (քիչ տիւշմիւչտ վայ առդամ ատմիշ.)

Նախակրթարաններն ուսուցիչարաններէն առնել բարեկարգելու դրութեանն արդէն ընդունուած է, և սակայն նորին յաջորդութեանն ներսիանան վարժարանի նախակրթարանը բոլորովին անհետ վիճակի մէջ թողուցած է, այն սրտի յետադէմ վիճակի դեմ դատաստանն պատասխան տուած ըլլալու համար նոյն սրահին վարժիչը կաւրե, որ ըստ մեզ անկրաւ է։

Թէև չենք ուզեր Մեծ. Շ. Ե. էֆ.ի վրայ ծանրանալ, ըստ որում ումպ մը չուրն իր երախտիքն ունենալու է, և սակայն չենք կրնար մեր սրտանքը զարմանքը բռնել. երբ դինք իր ընկերին տակն կամակոր պատմանց չատադալ և պաշտպան կեցած կը տեսնենք, Ըստղնեղ ալ կան թէ Մեծ, Շ. Ե. էֆ. դըպրոցին նկատմամբ դիտողութիւն ընծայեր պատասխան ըլլալու համար անվայել հայհոյանքներ կընէ ուղեր - իսկ Սանուց Ընկերութեան յառաջապահներուն պատասխն դէմ ալ հրապարակաւ նախատինքներ կընէ ուղեր։ Այդ տեսակ դրոյցներ մեզի մուտ են, և չենք ուզեր հաւատալ, ըստ որում այդպիսի խօսքեր պարզ մարդու մը բերնէն եթէ ըսուին, անվայել են, թող թէ Թագ. Խորհրդոյ անդամի և Հոգաբարձութեան առենապետի մը բերնէն։

Հաճիցէք, . . . Խմբագիր, ներկայս ի սեր ճշմարտութեան Ձեր թերթին մէջ զետեղել։ Որով կընէք դիս յատուկ երախտապարտ

13 յուլիս 1878 Վաչէ Պետ

ի Խասղիւղ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ասկէց առաջ Ս. Գէդ. Ժողովէն Մայր եկեղեցին գումարուելուն պատճառաւ նշանաւորութեան օրերն հինգ չաբթիէն ուրբաթի վերածուած էր. սակայն այժմ հարկ դատուած ըլլալով որ Ս. Գէդ. Ժողովը պարձակ ի Գալաթիա գումարուի, արժան համարեցինք ծանուցանել Մայրաքաղաքիս բարեկրօն քահանայից և բարեպաշտ Ժողովրդեան որ յետ այսօրիկ նշանաւորութեան դարձ ողորմելիներ դարձեալ քա-

առաջնայն հինդշաբթի օրերն պիտի կատարուին ի Պատրիարքարանս։ Գ. Փ.

17 Յունիս 1878 Ա. Ք. Գալֆեան
ի Զարգրնի Հայոց Կ. Պոլիս

ՋՈՒՄՐՃԱԼԻՔ

— Կել պադալըմ չօրպաճը, սամլը գմը օ՛ բալթօ։

— Էվէթ։

— Նէ՛ խաեէյօրըն։

— Նէ՞ վէրիւսին։

— Իւչ եվրմիվիք գայմէ։

— Ախէրիմ սկ՛, ինսաֆըն եօ՛գմու, վերտիին բարա սալթ եաղընա տէյմէզ, պադ-սանա պիր օղկատան պիեատէ եաղը վար իսթիւնաէ։

— Ճանըմ օ՛ եաղ պու սէնէնին մօտաոը սըր, նաղարըզ բալթօ արամա չիմտի։

———

— Գաչըըք չէյ տիր պու չէմպիյէ։

— Պիզ պուշուդ լիրա։

— Պէնիմ լիրայա ադըըմ էրմէզ, գայմէ բարա դա՞չ զուրուշ օլուր։

— Պէշ եիւզ զուրուշ։

— Գալըըն իստէմէմ, եաղմուրտան ըալանմադ տահա էյի նիյէ քի բարատան։

———

— Տիւն չմէնտրէեա բինանքօսը չէքիլմիշ տէեօրլար, տճապա քիմ՞ վուրմուշ։

— Ուզուն չարշըտաքի ճամինին խամընա։

———

— Նէ՛ բատ օթուրույօրսունուզ Օննիկ աղա

— Եէնի մահալլեատ։

— Էյի սամա վարօտ բարատը չէքիլմէզ, կիւնատ պիր ծնըրք գայմէ հուտուրտուր մաճուն տէյիլ։

— Իյիլէ՛ տէրսին հա, էօյլէ սաոմլաք Սուրբեաբտա եվ թուխտօրլար քի գապիլ տիր էվէրինատ պիր սըճաք եէմէք բէչմէզ, գալգմըշլար այնիզ պանեօսը, գիշատանէ ուսյունատան, հիւնքեար ուսյունատան պահա էտէյօրլար։

— Նէ՞ տէյիմ այ օղուլ, ադըզ էրմէզ պիր տիւնեա օրնուշ. պան մըն է կնրթայ թո՞ղ տուր որ երթայ տէտիկի տիր։

———

— Հանի՛, կէնէ կնթիւմէտին գիշատանըզը։

— Մէն կոօնատան վազ կէչ տէ պաշդայ պիր չէյ ատուիւն։

— Գաչդա նէ՛ տիւչիւնէիմ, պիլմիմ քի պաշդա պիր չէյ սէօյլէիմ, բուպա տէտիկին հէրչէյս նէ՛ կիչէրսէ սէնատ օնու կիչէճէքսին։

— Շիմտի եվրմի պին լիրասը օլանդին գարըսը նէ՛ կիչէրսէ սէնատ օնո՛ւմու կիչէճէքսին, պիրազտա հատալինէ կէօրէ կիչինիլլեր, պաշդա պիր իճատ չըգարըտա օնո՛ւ մօտա խալն, քումա՛չ դըմըզըը վար։

— Էյ նէ՛ եապալըմ, ալն սէօյլէ պիզ եապալըմ։

— Օնո՛ւտա մը պին տիւչիւնէճէիմ, չէյլիմանա չարըք կիչատիրլսինիզ պու գատար չէյ աղըզ էրտիրմէյօրսունուզ, պագ օսմանլը պատըլարընատ ճանգիս գէլտճէ մօտա չըդատը, էնատ թատըմը պագտըք քի եապամայաճաք, պիրեր բէչտհալա սարըլտըգ կէգիյօրլար, գինա՛ մը, էվէ յիտէ Սուսուզօլ մահմահը առթըլըօր։

— Եօքսա նէ՞ եապըլմար։

— Հէյլէ չևգքիւր լտգըտրըյը ադնապամալիլտիր։

———

— Գատրքէօյ վտրօտընատ մուհաճի՛ր մի տօլտուրմուշլար։

— Խայըր, թայֆալըք էտիյօրլար։

— Օ՛ գավալլըտր նէ՛ պիրերսէր, վարօ-

ալ նէ՛տէ կէօրմիւշլէր, նէ՛յնն լէյլէ եարար աստամ գուլլանմազլար։

— Աստամ նէ՛ անր քի, հանալտըղը վարդլի պիր լը աթաճաք. թուքտու թուքտու թուքմատը ըսա պիր տահա ալը վէրիր, ամա աէնիզէ աստամ տիւշէր իմիշ, քէօրբիւտէ խէ Իսկիւտար վարօրընան հէլպէթ հէրճինէ գուրթարըրլար, քէօյտէ, եախօտ հօլտա օլուրտա վարըն պօղուլտուն։

— Հի՛չ հօյլէ չէ՛յ մի օլուր, պէօյլէ չէյ ճէօմերտիք օլո՛ւրմու։

— Օնու կիլմատ իտարէյէ ասր քի. Հայատար փաշա վարօրընան տէնիզէ տիւշէն աստամը էկէր Իսկիւտար թայֆատը հէրճէյտ գուրթարմատա ըտը, մուհաճիր թայֆալո՛րըմը դուրթարտաճաղըտը։

——

— Գտատտ նէ՛տէ գալըրն պու վաղըթ ճէաճէսէէն էօլտիք։

— Ուս օլ տիպար. թամ իւչ աստաթ ատը աէնիզտէ օղրաշըճօրուշ, էկէր ճանընան պըղմըշ աստամ արտըրտարտա Հասքէօյ ն. հայլիսինաէն պուշտա ճօշ։

— Օ՛ֆուր պագալըմ, նէ՛ օլտուն, դավկա՛ մը էթտէն,

— Եա՛զ տիպար, տինէ քի սէօյլէյիմ, քէօրբիւտէն օնիզի վարօրտնա պինտիք. կիւճ հալ Եէմիշէ հանալտըք, ատահթ պէշ նիւշ քիչի վար վարօրտան իչինտէ, Եէմիշէն ատրըտըզ պաշտատը հատիտ վուրմանա. նէյսէ ըստզ կէօրիս իւչ քէօրբինէն տէնիսինաէն կիւճճիւչ կէչտիք, հազմտուտուն չիտտէթինտէն գազան սէօնմէ՛զ մի. ա՛լ պէչտյը պաշա, նէ խէ Սէնոզ գտրտուտունատա պէչտէհտիք թէքդար օճաղը հադտըլար, Եինհանկի խոխմ կէլտի, ատահթ պիրտէ հօլա չզրտըք ՅինԵրէ հանաշտըզ, կէսկէչկիտմ քի օ սիր խոկէչկերտէ ըստզ կէօրիսնմէհօք քի պէտի օլտան Գալա՛թի մը տըր, Հասքէօյ մետիր, ատիլ թահմին պիր կիտիշ։ ՅինԵրտէն ողրտա Եալաթա ուղրատալը տէյի՛լ մի, խոշըր Ա.յվանսարաէա, հայտէ օնտան թօտ կէրի Գալաթա, պէլքի սէօրթ տէֆա Հասքէօյտն էօնիտնտէն կէչտիք պիր թիւրլիւ խոկէչկի րտաթ կէթիսկէմէտիք։

— Էյ վարօրտնուզտա ՅինԵրտ եա՛նտա. եօր մու։

— Նէ՛ մինոտիպէթ, պադտըք քի օլտա. եաճադ. հէր քէտ ճէպինտէն չատալը քիտըրթ չզղարըզ, տօսէօրտա կիտի եագըեօր, պու տրա Հալըճ օլտու քադինօտունտան պաշլատրտար հուտա ՅինՅինիկ աթմաեա. պիդիմ չատտըրը կէօրտիւչէր խոկ սէյիր վարօրը տանտըրտ զահէր։ Օ տրա պիր պալըք գ.ալըրը կէչ մինչ եանաշմիշ հէյ պադտանըզտա պուրտա թինօշ չզգմազ պադըրըր, զավալը ստամ չատալարը կէօրմիւշ խոկ պիմինչ քի ՅինԵրտ եագըեօրուշ, եօք պատա տէֆիք նիհայէթ իչի տաղնաթտըք պիրտէ պէչտիք գայտե վէրտիք քի պիրի աշըր կէթինտի. էկէր օ՛տա օլմատա պու կէցէ տէնիզտէ գալտճատալտըշ։

——

Աս ո՛ր եա երկու օր է օրթան չըդատ

— Երէկ չարչի եըտտ քիչ մը ուֆտա թէֆէք առնամ ըտի, կէնէ եա տտռճայ։

— Ուզածը չդտանայ նէ մարդ. ի՛նչ կէչ կըլըտյ։

— Ի՛նչ ուզես կայ ատա կրտիի կին, լըռտան պէտ եըշներ են ՓիստտանցուՅներըը պտ. Ները. հատտ ունիս նէ՛ քովը կընայ, անանկ ալ կը քաչկըռտատն քի քտրտուկ, կիտես քի պէտիհոռլա պիտի տատն։

— Անանկ կընան, եըլես տանկ պտյտատի պտնի մը տէր էլտա, պտպտյիս կինը կուղեն, անյատ օր Բերտուզիկիս հարտիճէ պտն մը տտռնեմ ըտի 16 զատրաչին բտւը կորես վար չզըլար ըստռ, ճանըը մէջէն վզդ կընէ, էլէկ ը. նես կուլայ։

— Հախ ունիս քտրտուկ, էյ նայեցայ չի

պիտի կրնամ պատմել մը առներ, պարզ է սա օրիս թէեքը չինել առած ըսի տուռձայ խուչուռճինեռուն, քա ախմախ ան ի՛նչ չէն չարչի, հաշար պարի լեցուցեր են, ծուխին խառը հոն, բառալըմային տալ խայտերինք հոն, ան պոռնիր նոր ըսես ո՛ր մեկ չէչիաը, կոտրիր տօնաթէքսը, ամէն մեկը նուէրուխու խըտար, տչկըճա, ո՛ւր է մնծցիր, անանկ վրան ուշուշիլ են ճղեր քի Աստուած հեռու ընէ տանքի տչիսըրին ոճննենք տանկ նայեցայ տէ վայ կիտի խաղըրըք վայ ըսի, տոհտ ալ փարա չիկայ քեաը չիկայ կըսեն, մարդ կռնրկին օրիպայէն կը ճաթի նէ։

— Սալթ ուտելի քը կըսես, հապա կը նիկնիկնուն մեռած սիւսէրնին, ատչ չոճուխ նէրնուն հագած վարտիքը պիտի խատիֆէ կը չինեն կոր, ի՛նչ պատ է չիլտեռմ, հասըլը խելք հասնիդու պատ չէ հիմնակուտան ատիրը, անճախ մեր երիկ մարդկինեռն են քի էլ էլ իստինէ քիմին էլի նուտերեն։

— Հէյէ ան հիմնակուտան սիւսերը տունի եըխըմ է, հէմէն Աստուած հեռուերնին ըլլայ 3—4հատ ունեցողին, իմինս մեկ հատիկ է ատնանկ իքէն ճօթը ճօթին չեմ կրնար կոր պերիր, քուրուկ ան ըսի եա՛, հիմնակուտան պիչիմիներուն նէ խուտնաշ կօգտե, նէ՛ բայի խարճ անցած օր տիւզ պատը ֆիլտան մը չինեցի 22 սրշըն կընաց. քի նէ՛ վրան սիւս կայ նէ՛ Թիւրիւս կոճակներ, 300 զրշ ատչի մատրաֆի կընաց, էկեր կարել ալ տամ ըսես եա՛ 400 ին տուան է, առնատ նէ 50 զրշ չես խատր, հապա ան խուտանէնէն որ հաշար կուտ կընան տէ տէօքէ տաշա տէչ խոտրըրըմներուն վրայ աւելով կիրթան նէ տնար փարա՛յ կօգտե, են պոյտրի ճանաֆին կընիկին ալ չիներ հա. ղեր է էյէր խորտնիկը մտմտաս՝ եա խելք Թուչտնելը հիչ պատ մը չէ։

— Ես ալ քեզի պատ մը ըսե՛մ, տա կատանթօն քիպարներուն մէկը հիչ խուտաշ ֆիլտանով դուրս չէներ կոր, չատին՝ խոմ խոմի, ատա ատօթ է. ատնկ բուտուլիս եա հարտնիք մը եա գիներֆ՛լի մը ըլլայ նէ՛ ան ատանը ազատ ազատ կը հագուին, խուտուր ատանն տիւզ ֆրանտըզ պատմատիչ հագուծնինն, ընտրին ալ վրան կը խնգան։

— Էյ օ՛վգ վրան կատնէ կոր քի, ատնտնովը չէլլայ. անդատ օր մեկը ապրիկը ժամ էր պերէր անանկ էր հագուտեցուցեր քի՛, կիտա՝ քի էլլկի մատտաս էր մեկը փըռթի ըրաւ խնատց. մեկալը փըռթի ըրաւ խնատց. նատած տեղս կետրինը անցայ, ատնդ ֆուխթուտնին պիչէ չտրկցին. քի ատնկ բէք վար մարդաս մը զատակ էր. տալի ատանը ըլլար. անտր մարը Պատրեատքարան կը քաշէին ատչկէկ կը զարնէին քի՛։

— Էյ ատան Հառափ տուտս, պէքտիս պանալ մի՛ տար պատրետաքարանդ ալ տեղը մնայ, ո՛ւր է տերտերները. վարդապատները մօռը պոլ լսիմը պիտի չի հագնէին, խատիրը կտնան նէ ժամկոչներուն ալ ատպտնան մեկը մօռ պիտի փաչին սըվոր պչխարքին ոճնն է բուտ քի խելքս Պատկի, մեզայ քուրուկ քանի չորս գիս նայիմ պատ մը կը տեռնամ։

— Էյ քուրուկս, ինտոր կըսեն քի ահճենին Թուճաս ինտանըն բիճէ, պուս օնուտա պատատըրատ, չինտի Թուճան տէվրինի պրտաճօրուպատա պուլտայօրուդ, նայինք, Աստուած ատնկընիս ի՛նչ կընէ, հէյ վախ կըսեն ատա զուդ էլտին ուչտուտատան ոճթս։

— Ի՛նչ ֆայտա մենք ալ պարտադար կը քաշենք կոր, հայը մենք ալ 6ի կուտնինք կոր ղէնկինն ալ, չեն ըսեր կոր քի ատ ատուպաններդ, ձիններդ, ատ խօճա ատուտի պէս ատնկընը նայինք ամեն մարդ ունի, ան անդին ուտէ խմէ, ատն տատին հագին տէմը ատզայ, պրպին կայ նէ՛ կենէ քեզի կը փակչին իմին ալ ատոր էտնտս բէք կերթ։

— Ինչո՞ւ կըսեն քի, գուրուս ատնտր հաչատա պէրտպեր, հէլպէթի ատնտպըսը պիտի ըսէքը պիտիտիսկ պատըղ պիտիր. չինտիմնիք մըննաս պատրվ։

. . . ՏԷՐ

Մ . Լ . Օրվարդաց վարժարանի տարեկան հարցաքննութիւնն տեղի պիտի ունենայ ներկայ տարւոյ 10 ին և պիտի տեւէ չաբաթ տուն ամսոյս ։

Արդ կը խնդրենք իւրաքանչիւր մեծարգոյ ծնողներէն և արգոյ հասարակութենէն որպէս զի բարեհաճին ներկայ գտնուիլ ինոյն և տեսանելով իւրեանց որդւոց վիճակն ուրախակից գտնուին մեզ հետ ։

Աւելորդ չեմ համարիր յիշեցնել թէ ազատ թողուած են իւրաքանչիւր քննիչք աշակերտուհեաց ամէն կարգի ուսմունք անալատառելս քննել մինչև որոշեալ օրն ։

Քննելի ուսմունք են՝

ՈՒՍՄՈՒՆՔ	ԳՒԼԱՐՈՒԻՍՏՔ
Երեն .	Գծագր .
Բար .	Գեղագր .
Գաւառ .	Ձայնագր .
Հայ .	Դաշնակ
Գաղղ .	Աահղն .
Թուաբ .	Ձեռ .

Ալբէպ . Աշխարհ . Բնագ .

Ծոյս մեծ ունիմք ՏԷՐ , թէև մանաւանդ բաւական Ձեր Մեծապատուութիւնը չգլանար իւր ներկայութիւն ինոյն ի խրախոյս , և ի քաջալերս հայկազն սանուհեաց ։

Խնդրելով որ սոյն տողն ձեր պատ . լրագրոյն մէջ երեք չորս անգամ հրատարակել բարեհաճիք ։ Եմ աղօթարար

Տնօրէն Մ . Լ . Օր . Վրժրնի

1878 Յուլիս 4 Սարգիս վրդ . Մանկանեան

Մ . Լ . Օր . Վարժարան

ի Գում–Գարու

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

ԳԱՏԵՐԱՀԱՆ ԵՒ ԳՏԳՐԻՔ

Մեծապատիւ Ձեզմանք Հիւանդի Ընթացքնին , իւր գործարանը և տունը փոխագրած է , Թադսիմ , Թալիմհանէին դիմացը Վանէք Չիշմէի փողոց Թիւ 55 ։

Ջինքը տեսնել ուզողը ամեն օր կրնայ դանել ։

Հայերէն , Գաղղիերէն և Տաճկերէն լեզուաց հմուտ ու պատուական երիտասարդ մը պատրաստ է թէ՛ վարժարանաց և թէ՛ մասնաւոր դասատուութիւն քննելու ուզողը կրնայ լրագրոյս խմբագրատունը դիմել և պէտք եղած մանրամասն տեղեկութիւնները առանալ ։

Մամուլը ձեռքէ ձախուելէ դաս կը ձախուի նաև Պօլիս Պաղչէ–Գարու Սուճի Պօղոս տղայի խանութը , Բերայ՝ բոլոր ձեռակապաց գրով և մանաւանդ պէս կիւլբեան Ստեփան տղայի խանութը ։

ԽՄԲԱԳԻՐ ՏՆՕՐԷՆ

ԳԷՈՐԳ Ց· ԱՅՎԱԶԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ց . ՄԻՀԱՅԵԼԵԱՆ

Ի . ՊԱԼԻՏ ՏՒՆ ՆՈՐ ԻՇԽ ՎԱՐ ՃԱՐԱ ԴԱՆԱՊԵՏ ԹԻՒ 10